

461 hlu

ALPSKÝ VĚSTNÍK.

ROČNÍK X.

(ŘÍJEN 1907 — KVĚTEN 1908.)

54 72304

V PRAZE.

NÁKLADEM ČESKÉHO ODBORU SLOV. ALP. DRUŽSTVA.

1908.

O B S A H.

(Značka římská znamená číslo, arabská stránku)

1. Samostatné články.

- Bez vůdce. D. VII. 110.
 Dolgi Hrbet. Jiří Čermák. IV. 48.
 Hory. I. 9.
 Kardinál alpista. Sděluje Ed. Šittler. I. i.
 Konjska Škrbina. Piše Jiří Čermák. I. 5, II. 22.
 Kotlíče. Popisuje Ed. Šittler. III. 34.
 K pravěké historii průsmyků. Ex. VIII. 129.
 Kuk. I. Výstup z Vrat. Piše dr. Viktor Dvorský. II. 17.
 II. Výstup severní stěnou. Piše Jiří Čermák II. 19, III. 39.
 Mrzla Gora z Matkovy doliny. Dr. Viktor Dvorský. IV. 54, V. 69
 MUDr. Josef Hřiva. Dr. B. F. I. 8.
 Náš památník. L. Mareš. III. 33.
 Nové výstupy v Saviňských Alpách. VI. 88.
 O severní stěně Triglavu. Piše J. Č. VIII. 128.
 Po cestách málo známých. Piše Jiří Čermák. VI. 83, VII. 97.
 Prestreljenik. Dr. B. Franta. V. 65.
 Velika Planina. Phil. st. J. Rambousek. VII. 111, VIII. 125.
 Ze slovanských hor. II. 25.
 Z Podgorice k jezeru Bukomirskému. Piše dr. Viktor Dvorský. VIII. 121.

2. Zprávy ze slovanských Alp.

- Bled I. 10.
 Česká chata I. 11, II. 26.
 Dinarské Alpy II. 28, III. 44.
 Dráhy V. 75, VI. 92, VII. 115.
 Jezero I. 10, III. 42, V. 75, VI. 92, VIII. 130, VIII. 131.
 Karavanky II. 27, II. 28, V. 75, VIII. 131.
 Koritnice I. 12, III. 42.
 Kranjska Gora I. 10, VII. 114, VIII. 131.
 Kras a Julské předhory I. 12, V. 75, VII. 115.
 Mapy II. 27, III. 42, IV. 43.
 Nové tury II. 26, II. 28, III. 43, IV. 58, V. 75.
 Pohorje I. 12.
 Razorská skupina III. 43, III. 44, IV. 58, V. 76.
 Salašnictví II. 27.
 Saviňské Alpy I. 11, II. 26, III. 42, IV. 58.
 Tatry IV. 60.
 Triglavská skupina I. 12, II. 27, III. 43, V. 75, V. 76, VII. 115, V. 131.
 Višská skupina V. 77, VI. 93, VII. 114, VIII. 132.
 Vůdcové I. 12, II. 27, VIII. 131.

3. Zprávy z ostatních hor a různá sdělení.

České hory. II. 28, VIII. 34.
Dráhy II. 30, V. 77, VI. 94, VIII. 134.
E. Mojsisovicz II. 29.
Karnské Alpy III. 45, III. 46.
O abbém A. Gorretovi V. 77.
Ochrana krajin a hospodářství I. 13, II. 29, V. 78, VII. 117.
Ručení horských spolků V. 78.
Smrt v horách II. 29.
Švýcarské Alpy I. 13, II. 30, III. 46, VI. 94, VII. 117.
Východní Alpy I. 13, II. 29, IV. 61, IV. 62, VI. 94, VII. 117.

4. Literatura.

Alpi Giulie VIII. 133.
Alpi Giulie (Nicolò Cobol) III. 44.
Die Gefahren der Alpen VI. 94.
Durch Montenegro (J. Bubeniček) IV. 61.
Ekonomicko-geografické studie z Černé Hory (dr. V. Dvorský) IV. 60.
Geologická mapa zemí koruny České (dr. Absolon a Jaroš) V. 77.
Kamniške Alpe (F. Seidl) VII. 116.
Les fromages de brebis (dr. O. Laxa) VIII. 132.
Planinski Vestnik VII. 116.
Razorská skupina (J. Čermák) VIII. 132.

5. Zprávy spolkové.

Zpráva o činnosti českého odboru VI. 81.
XI. valná hromada českého odboru S. P. D. VII. 113.
Tury vykonané členy českého odboru V. 73, VI. 91.
Český odbor S. P. D. I. 14, II. 30, III. 46, IV. 62, V. 78, VI. 94, VII. 118.
VIII. 135.
Fran Tomšič VII. 118.
Eduard Šedý VII. 118.
Jednota českých turistů ve Vídni I. 13.
Německé spolky I. 13, II. 30, VII. 117.
Švýcarský alpský klub III. 45, IV. 62, VIII. 134.
Italské alpské kluby VII. 117.
Anglický alpský klub VIII. 134.

ALPSKÝ VĚSTNÍK

ORGÁN

ČESKÉHO ODBORU SLOVINSKÉHO ALPSKÉHO DRUŽSTVA

ALPSKÝ VĚSTNÍK vychází prvního dne každého měsíce, vyjímajíc červen, červenec, srpen, září, a zasílá se členům českého odboru slov. alpského družstva zdarma. — Předplatné na rok 3 K. pro členy klubů turistických 2 K. — Věstník vydává český odbor slov. alpského družstva řízením Dra. Bohuslava Franty na Smíchově, Ferdinandovo nábřeží č. 16. — Dopisy týkající se administrace Alpského Věstníku buďtež adresovány: Praha-III., Kampa 513. — Zakládající členové odboru platí 60 korun jednou pro vždy. Skuteční členové platí ročně 6 korun (první rok kromě toho 2 koruny zápisného). Příspěvky zasílají se českému odboru v Praze 1947-II.

ČÍSLO 1.

ŘÍJEN 1907.

ROČNÍK X.

Kardinál alpista.

Sděluje Ed. Šittler.

Z velezejímavého, právě vyšlého životopisného díla o Bedřichu kardinálovi Švarcenberkovi*) dovidáme se četných intimních podrobností o turistické zálibě tohoto sympatického a znamenitého muže, o nichž se domnívám, že budou i čtenáře našeho alpského »velelistu« zajímati.

Po prvé stanul mladičkový (13letý) princ pod Alpami r. 1824, kdy za odměnu gymnasiální zkoušky »s eminentem« odbyté dovolil mu otec cestovati do Solné komory. Netušil tehdy asi, že se mu tento kraj stane domovem.

Když r. 1827 rozhodl se mladý jurista opustiti studium práv a věnovati se — ač proti vůli a plánům otcovým — theologii, krajinná krása a zajisté i vrozená láska k přírodě nemálo rozhodovala o volbě Solnohradu za sídlo jeho studií bohoslovných.

Učitelem turistiky stal se mu zde známý věhlasný alpista, kněz a professor theologie Petr Thurwieser, jemuž mladý theolog přisoudil čestný titul »Bergprofessor«, jímž jej důsledně jmenuje v dopisech svých, plných obdivu a lásky k tomuto »pravému Tyroláku, jak v řeči tak i v chování málo sic jemnému, jehož největší radostí života je lézti po horách« (str. 37.). S tímto svým professorem, jemuž se čím dále tím intimněji mladý Švarcenberk přikloňoval, záhy pustili se do »svatých hor«, jak nadšený Thurwieser vždy horovával (str. 40.). Prvá tura, v květnu, se jim však nevydařila. Neviděli prý nic než mlhu, déšť a víchřici. Za to druhá, podniknutá v pondělí svatodušní 1828 na Sonntagshorn (1962 m v Loferském pohoří), vydařila se jim jak náleží. Popisuje ji sám. »... Když jsme si vybrali jednu z chatek (Käserhütten), této lidu i zvířat prázdné dědiny k přenocování, vydali jsme se na snh, abychom ještě téhož dne s vrcholu uviděli zapadati slunce

*) Dr. Cölestin Wolfsgruber: »Friedrich Kardinal Schwarzenberg.« I. B. (Wien, Leipzig 1906. C. Fromme.)

což se nám také po 1½ hodinovém putování na strmém, pevném, avšak studeném a rozvlhlém sněhu podařilo. Nejen Solnohradsko a Bavorsko, tuším i Horní Rakousy jsme tu rázem přehlíželi. České lory jakoby se ze strachu před ledovými hroty Tyrolských ledovců chtěly za dunajskou rovinou ukrýti. — Škoda, že nám rostoucí zima nedovolovala déle výhled obdivovat, a silně nás k návratu pobízela. Nastoupili jsme jej krátce před západem. Sedli jsme na bobek*) a sjeli jsme jako šipky po umrzlém sněhu k chýšim, kdež předešlím u ohně jsme se osušili. Chvojt a trošek slámy bylo naším lůžkem, na němž jsme po několik hodin — až do 2 ráno — odpočívali, načež byla ustrojena ukrutná (*eine fürchterliche*) čokoláda s vodou, abychom aspoň něco teplého měli v žaludku, a tak při východu slunce, k němuž jsme opět na vrchol vystoupili, nezmrzli. Slunce vyšlo nádherně a také hřálo, tak že bylo možno nerušeně kochati se vyhlídkou, což jsme také až do 9. činili. Při sestupu spatřili jsme říti se lavinu právě s vrcholku, na němž jsme byli. V chýši pojedli jsme k obědu chléb a kus studené pečeně a šli potom k vodopádu (Staubbach), kterýž sice vodopád Gollingský ještě převyšuje, avšak tak jest odlehlý a nepřístupný, že se naň člověk ani podívati nemůže, aniž by nebyl zcela promočen. Odvážil jsem se toho — a neumřel jsem* (str. 40., 41.).

Na 24. červen byl projektován výstup na Untersberg. Účastnil se ho vedle »Bergprofessora« i malíř Agricola. Švarcenberk popisuje výlet ten své »andělské tetě« Eleonoře, jež jej i ostatní sirotky po tragické smrti matčině (uhořela v Paříži 1840) vchovala, takto: »Výlet můj na Untersberg ani se nemohl již lépe vydařiti. Nebyl to pouhý výstup na vrchol hory k vůli dalekosáhlé vyhlídce; spíše procházka překrásnými lesy a hrůznými skalisky a zas roztomilými údolními, kořeněná leckterým nebezpečím, skýtající rozkošné výhledy k solnohradským předhorám i do Bavorské plošiny. Byly 2 hodiny, když jsme dospěli na hřebec širokého vrchu a volně se rozhlíželi do Tyrol i Rakous. Potom jsme se plahočili dál po pahorčitém hřbetu, až jsme okolo 7. došli k 10 alpským chýšim nad Berchtesgadenem. Já vařil večeři, Agricola snídani. O 1½. ráno opustili jsme chýše a dosáhli o 1¼. »Vysokého trůnu«, nejvyššího to vrcholku Untersbergu. V klidu mohli jsme hleděti do vycházejícího slunka, dokud se ze svého ranního šatu víc a více nepozvedlo a nám celou přírodu neozářilo. Ne jako nějaká mapa nebo šachovnice jevila se nám krajina, jak se s takových vysokých hledišť často stává, čímž se malebnost pohledu ztrácí, nýbrž jako pahorkové moře krásných forem po jedné straně a po druhé jako hrůzné skaloví, nahoře pokryté ledem a sněhem, při spodu rozryté nejkrásnějšími zelenajícími se údolními, která se všechna vstříc nám otvírala a červené paprsky sluneční v sebe pojímala. Pobyli jsme na vrcholu ne méně nežli 6 hodin, mezi čímž Agricola dva skvostné smělé obrazy zhotovil, kteréž, kdybych měl peníze, musily by býti mémi. O 1¼.10. nastalo další stoupání po všech ostatních pozoruhodných vrcholech, slujích a krápníkových jeskyních. O 8. večer stanuli jsme šťastně na úpatí hory« (str. 46., 47.).

*) Orig. praví eufemisticky: »auf den Pariser«.

Roztomile popisuje princ téže své tetě (3./6. 1830) výstup na trojvrcholový Staufen. »O 1. opustili jsme Reichenhall za nejhorších povětrnostních auspicií. Můj »Bergprofessor« mne proto opustil; toliko Agricola a věrný můj sluha Josef se dvěma vůdci zůstali mémi druhy. Za hrůzného deště přišli jsme k nějaké chatě dřevorubecké. Nenašli jsme tam nic více nežli deštovou vodu a něco slámy. Vůdcové přinesli s nějaké salaše džbán vody a kuchyňské nádoby. Dlouhou chvíli jsem si zaplašil kuchařením. Polévka z glacé, uzemek a chleba byla již takřka hotová, když mi hrnek pukl. Sotva s polovice jsme mohli zachrániti svoje na polo hotové dilo. Noc byla studená, vítr dul skrze stěny; až do 1. lilo bez přestání. Teprve o 5. opustili jsme chýši. Brzy jsme dostihli krásného výhlediště na tyrolské hory, jež Agricola počal kresliti. Kreslil jsem též. Avšak z údolí zdvihly se mlhy, jež nás pobídnly spěchatí raději na nejvyšší vrchol, dokud tam nebudeme mlhou zahalení. Sotva jsme tam dostoupili, již se tu navěsily mlhy tak, že nás ze Solnohradu nebylo viděti, což moji ješitnost nemálo zarmoutilo. Často však se mlhové zástěry trhaly a dovolovaly nám skvostné výhledy. O 10. však nás opustila trpělivost. Přešli jsme opět k onomu vrcholku, kdež Agricola svoji kresbu dokončoval. Já však jsem s Josefem a jedním vůdcem Agricolu opustil, abych dostoupil třetího hrotu, kamž jsme o 5. dorazili. Všechny mlhy se ztratily a nejnádhernější večer okrášlil krajinu za odměnu naší námahy. Nestáli jsme tak vysoko, aby se vše před námi ztrácelo v zasmušilý chaos, nýbrž blízko prostírala se nám nepřehledná rovina Bavor a sněžné výšiny Solnohradů. Vím a cítím, že rovina neskýtá sice nic malebného, avšak tak nesmírná, tak zelená, tak čistá a krásná, modrými jezery a řekami prokládaná jako tam ta, jest také vznešenou. Když se zrak ochladil na ledových horách, když jest jimi skličěn jakoby touhou a melancholií — chtěl by zajisté člověk objati je všechny a každou jejich roklinu obdivovati zvlášť — tu rád, ba rád zabloudí zase na rovinu, rád se pohoupá po mírných návrších a údolích a odpočinuv, vrátí se zase ke strminám. — Jen hodinu mohl jsem prodletí nahoře a ve chvatu načrtati dvě skizy, jež jsou sice špatné, mně však vzdor tomu jsou milou upomínkou« (str. 56., 57.).

Po odbytých zkouškách téhož roku vydal se Švarcenberk s Thurwieserem (od 29./7.—11./8.) rovnou »do hor« a sice do Vysokých Tur. Prošli je z Nassfeldu až do Krimlu a Saalfeldenu, na kteréžto tuře svěží a odvážný princ svého »Bergprofessora« dokonce i »uchodil«. Stalo se na Schönfeldspitzi v Kamenném moři 10. srpna, jak o tom podává zprávu svému arcibiskupovi, omlouvaje tak sebe z nepříznivých pověstí o odvážlivosti svého alpského cestován. »... Nemajíce vlastně s sebou žádného pravého vůdce, proti radě profesora Thurwiesera vystoupili jsme téhož ještě dne na Schönfeldspitzi z Aigenu tak příšerně se jevíci. Šplhal jsem jako dítě, jež nezná nebezpečí, ba, abych se dokonale vyznal, musím přidati, že jsem vskutku dětinsky dost vtípkoval o dobromyslném váhání Thurwieserově a tak jej uvedl v nebezpečí, která k vůli jeho špatnému zraku pro něho větší ještě byla nežli pro mne. Vše se však odbylo hladce a dvojnásob jsme se radovali zažitě nejkrásnější vyhlídce, kterouž nám okořenila námaha a nebezpečí.

11. srpna vrátil jsem se přes Královské jezero a Berchtesgaden šťastně domů...« (str. 58.).

Pln laskavé přízně, ovšem i otcovských obav odpověděl mu arcibiskup Gruber mezi jiným: »... Podivné zprávy o této cestě, arcit jen pokud se týče překonaných nebezpečí a utrpeného vyčerpání sil, došly mne již ve Werfenu i v Solnohradě a vzhled vašeho spáleného obličejce, jak jsem sám uviděl, dosvědčil mi nepříjemné účinky slunečních paprskův, od věčného sněhu odrážených, lépe nežli jakákoliv pověst. Velmi pochopitelně jest, dostaví-li se při tom pomíjející vyčerpání sil. Vaše lásky samy doznávají, že bylo při tomto cestování přestáti mnohou nepříjemnost, ano i nebezpečí, kteréž, že šťastně jest překonáno (o onom, jež se přihodilo na Radhausbergu, zvěděl jsem ihned v Gastýně od spoluúčastníka nadporučíka, ježž jsem k vůli tomu navštívil), mne nyní radostí naplňuje. Avšak, milý můj kníže Bedřich nezazlí mému přání a napomenutí, aby tato právě skončená horská cesta byla poslední, jelikož mi na životě a síly plném zdraví mého milého kanovníka velmi mnoho záleží...« (str. 59.).

Tímto listem uložena byla horské »nerozvážlivosti« princově zajiště rozumná brzda. V princovi však neutuchla touha »vidět svět«. Zanášel se dlouhým plánem, vydati se na velkou cestu do ciziny za účelem studia. Plán ten podporován byl otcem, jenž odtud čerpal naději, že princ, ač klerik a kanovník, dosud však na kněžství neposvěcený, bude tím pohnut, aby se zřekl stavu duchovního. Zatím princ sám od těch plánův upustil, povolání svému věren zůstáváje na kněžství posvěcen byl 25./7. 1833 a za náhradu spokojil se toulkami ve »svých drahých horách«. Tak zmiňuje se v dopise (22./7. 1831) své tetě Eleonoře o výstupu na Watzmann. V srpnu prodléval na otcovském statku Rothenhofu Štyrském, kdež s malířem Josefem Faltou provedli diorama s vrcholku Schöningeru. R. 1832 v srpnu cestovali s přítelem Hockem v Pongavsku, Pinzgavsku i jinde. Princ si při tom kdesi vyvrknul nohu, ale ani tím zdržeti se nedal. Žertovně líčí přítel Hock výstup podniknutý tehdy na Täufelshörner, jak prý jej svým »vděčným« posluchačům vypravovává (str. 118.): »... Tu byla stěna, vysoká jako Štěpánská věž, kolmá a příkrá, že člověk se ani dolů podívat nesměl. Konce propasti skoro ani oko nedosáhlo. Skála byla rozpukaná, tu byly díry vyhloubeny, tam vyčníval nějaký kámen. Nyní bylo nutno, tělo namačkat do rozpukliny, nohu vsunouti na zoučký stupeň, rukou chopiti se kamene a tak vším úsilím šinouti se do té hrozné výšky. Tím však nebyla ještě všecka těžkost a nebezpečí odbyty. Teď přišly ssutky, pohyblivé a hladké, že po každém kroku sjížděly. Po těch musili jsme sem tam kličkujíce vylézati vzhůru. Musil bych mítí prašpatnou vyřídilku, aby při takovémto líčení, zvláště přidám-li, že mne tuhle jeden věsti, druhý držeti, třetí povzbuzovati musil, mne na konec dobromyslní moji posluchači za nějakého kromobyčejného hrdinu nepovažovali...« Noha princova se ovšem po takovýchto turách značně zhoršila a princ si s ní až do 9. září poležel.

Těžké odříkání uložila našemu turistovi volba jeho za arcibiskupa (23./9. 1835) solnohradského. Přece však se »stoupání« nevzdal. Nejmilejším odpočinkem po těžkých pracích stal se mu pobyt ve Fuži

pod Wiesbachhornem, kdež si koupil za 2500 zlatých konv. mince alpu a vystavěl dům k pobytu letnímu, z něhož měl převelikou radost. Lavina mu však dům ten r. 1843 strhla (str. 235.). Sem zval svou mateřskou tetu (13./8. 1839): »abych Tě tu po těch přemnohých krásných výšinách, z nichž svět jest nejkrásnější a kde my Bohu odcizování nebýváme, provoditi mohl« (str. 192.). Odtud také podnikl známý výstup na Wiesbachhorn (13. září 1841), jehož zdar, jak se v dopise svém tetě zmiňuje, tím více mu těžkost odříkání se horských tur, k němuž úřadem a povinnostmi nucen byl, připomenul.

Čím dále tím řidšími stávaly se horské toulky kardinálovy. Musil k nim používati takřka jen úkradkem volné chvílky. Tak r. 1842 prodléval s princem Viktorinem Windischgrätzem 5 dnů (v září) »v horách«. K papírům jeho z té doby přiložen jest dodnes uschlý kvítek gentiana tristis, o němž poznamenal, že jej 2. prosince na vrcholu Gaisbergu utrl (str. 225.). Však touze jeho nezbylo skoro víc nežli vzpomínky a tento procházkový vrcholek, na němž dne 19. prosince 1848 s velikou radostí stanul po 42t. Věru dojmá hluboce, čteme-li v listě jeho k tetě: »20. října z rána vystoupil jsem na Taisenberg, jenž jest mírným výběžkem Staufenu po pravé straně. Odtud jsem spatřil Wiesbachhorn u Fuže, věže mnichovské a kostelíček u sv. Tomáše v Čechách. Tam jsem byl s Tebou před 24 lety a poprvé jsem spatřil vysoké hory. Byl jsem tehdy 10leté děčko. Nejsem sice i nyní ještě stár a přece již tu jest můj podzim. Bude to dlouhá zima! Než nesmím reptat. Vždyť mohu věru klidněji a radostněji hleděti budoucím letům vstříc nežli přemnozí jiní. Neměnil bych s nikým — leda s venkovským farářem...«

A věru, důstojně skončil tento první náš známý český velehorský turista svoje putování v horách, jak mi dlouholetý jeho sekretář, očitý svědek, sdělil. Když oslavil kardinál 50leté výročí své první mše sv., vystoupil z Aigen jako 74letý kmet bez obtíží a bez únavy na Gaisberg a dospěv vrcholu, sňal klobouk a pokleknuv děkoval vroucně Bohu hlasitě, že dal mu v tak vysokém věku ještě schopnost sem dojíti a tu s drahými horami se rozloučiti.

*

Konjska Škrbina.

Píše Jiří Čermák.

Na horách napadl nový sníh. Byl večer po deštivém, pochmurném dni. Naše svítlna kolíbala se jednotvárně v tempu pochodu, a v její nažloutlé, slabé záři mýjely nás zvolna jednotlivé detaily údolí trentského, vyrvané nočním temnotám. Les, balvany, pamětní kříže, nakřivené větrem a tíhou zimního sněhu, hučící Soča, pak kostelík Svete Marije — konečně bílé zdi domku s neumělým nápisem »vodník, Führer, J. Komac.« Vyburcovali jsme vůdce ze spánku, na schodech jeho chalupy umluvili jsme s ním několikadenní turu a pak spokojeně dokončili jsme dnešní svůj pochod z Kranjské Gory přes Vršec do Trenty v prostickém hostinci Cudrově, nesoucím lákavý nápis »Zlatorog«.

Měli jsme v úmyslu — dr. B. Franta a pisatel — v nejbližších dnech věnovat pozornost málo známým vrcholům mezi údolními Koritnicou a Bovšicou, jichž imposantním srázům, obráceným k severu, směrem k hojně frekventované predelské silnici, přezděli němečtí turisté »Bretherwand«. Slovinští obyvatelé Koritnice rozeznávají ve »stěně« řadu hor se jmény: Moreš, Plešivec, Bauh, Goleževica, Konjska Škrbina, Votli Vrh, Bricelj a Krnica. V alpistické literatuře není o nich nic známo; domácí lidé však vědí, jak možno dostať se na vrcholy ty a také příležitostně — nejčastěji honci při lovu kamziků — jich dostupují. Náš Jože Komac také tam »byl za gamsy«, ale tomu je již dávno; blíže terrain nezná. Ale tím lépe; o to bude tura zajímavější.

Druhý den z rána, nepříliš časné — as o 8. hod. — opustili jsme Cudrův »Zlatorog«. Na spěch jsme neměli. Úkolem dnešního dne — 17. srpna 1907 — bylo toliko, abychom přešli do Bovšice a tam si vyhledali příhodné místo k noclehu v blízkosti vrcholů, na které jsme měli namířeno. Nejvýhodnější pro naše záměry bylo spojení Trenty s Bovšicou po značené cestě slovinského družstva, vedoucí na Jalovec a do Koritnice, po cestě, jež směřuje přes Zapodnem, trentskou planinu a náhorní kóuty Zpod Ozebnikom a Za grdom do vysokého sedliska v hřebenu Belce (»Škrbina pri Pelcu« říkají Trentaři), jež přechází vysoko nad Bovšicou k širokému, nižšímu sedlu mezi Belcem a Plešivcem, odkud sestupuje do Koritnice hlubokým žlebem těsně při stěnách Jalovce. Cesta tato loňského roku vlivem neblahých okolností zanechala v mých vzpomínkách nepěkný dojem. Dlouhá, únavná, bez vody — sedmnáct hodin téměř bez odpočinku jsme tenkrát s drem. Dvorským potřebovali, než jsme se po ní dostali z koritnického Logu přes trentskou salaš a Vršec do Kranjské Gory. Ovšem nesmím zamlčet, že tehda vlastně chtěli jsme přejít přes Veliký Kot z Koritnice do Plánice, a teprv, když jsme zbytečně celé dopoledne pobloudili v závěru Koritnického údolí, vrátili jsme se kajicně ke značené stezce do Trenty. Referát o nových cestách na Jalovec, uveřejněný v drobných zprávách »ze slovanských Alp« posledního ročníku tohoto časopisu, stál mne strašlivou porcí sebezapření; nejraději byl bych napsal, že je to nesmysl podobné stezky stavět. A zatím letos druhý můj pochod touto cestou byl mi dokladem, jak velice při horské turistice rozhoduje osobní nálada a subjektivní dojem. Cesta je velmi pěkná, účelně vedená, dobře upravená a označená; má skvostnou vyhlídku — dnes tím hezčí, že Jalovec, Mojstrovka, Prisojnik, římsy Razoru a Triglav jsou zpestřeny bílým, čerstvě napadlým sněhem. K poledni měli jsme pod Belcem příležitost zasáhnouti vlastníma nohama do měkké, bíle třpytivé pokrývky nového sněhu, jež místy halila ssutky, vypínající se mezi skalami k úzkému sedlu.

Na druhou stranu sedělka sestupuje stezka traversem nad propastí Bovšice k širokému sedlu mezi Bovšicí a Koritnicí. Zpřetrhaná drátěná lana, jichž úkolem je v místech těchto zabezpečovati chodce, jsou jediným předmětem, na který možno si během celé dosavadní cesty stěžovati; jsouť v tomto stavu devastace již po dvě léta; kdosi v »Planinském Vestniku« vzpomíná jich s poznámkou, že je asi přečezala zlomyslná ruka nepřátelská (byl to však pravděpodobně snih,

jenž je strhal) — a přece ještě dnes tam odtržené a zkroucené dráty vadí v cestě jako dřívě.

Po poledni byli jsme již na širokém sedle s krásným výhledem na Jalovec s jeho význačnou, obrovskou, ssutkami vyplněnou římsou, šikmo probíhající stěnou, na celý závěr Koritnice, na jižní srázy Mangartu. Vyhlídka byla pěkná, ale dlouho jsme u ní neprodleli; musili jsme se ohlédnouti po vhodném místě k bivouaku. K dobrému bivouaku je třeba vody, dříví a ochrany proti nepohodě. Ale kde to vše naleztí pohromadě? Na sedle samém bylo by pro nás nejlépe, neboť odtud musíme zítra svoji turu začítí útokem na protější Plešivec — ale není zde ani jediná z nutných podmínek. Ba vůbec v dohledné blízkosti není ani vody, ani dříví. Všade jen bezvýznamné pro nás traviny. Teprv dole, hluboko v Bovšici hlásí se oku černavé, husté kře kosodřevin, jež mohou poskytnouti dobrý materiál k živění ohně. Po krátké poradě — a více méně zbytečné, ježto jinak nebylo možno — sestupujeme do Bovšice dlouhým, travnatým svahem až na prvou, nejvyšší terrasu údolní, kde našli jsme dvě z podmínek: totiž dostatek dříví a vodu, stékající ze sněhového pole. Třetí podmínku, úkryt před nepohodou, prohlásil Komac za zbytečný luxus, ježto bude pravděpodobně noc jasná a pěkná. A tak jsme se utábořili ve výši asi 1700 m mezi balvany při úpatí sněhového pole.

Za nějakou hodinku byla zásoba paliva na celou noc pohromadě — hlavně zásluhou Komacovou — a pak zapraskal vesele oheň, plameny začaly olizovati mohutné kmeny a pařezy, malebně skupené; čpavý dým jal se nás štípatí v oči — radosti bivouaku zahájeny. Uvařili jsme si večerí a očekávali příchod noci. Zatím, než se setmělo, bavili jsme se úpravou svých lůžek, neboť není pranic příjemného ležet na ostrohranných kamenech. Polštáře trsů trávy osušené na ohni byly výtečným materiálem k náhradě žíněnek; Komac se nám sice večer smál, když jsme na plamenech opékali drnové »pečenke«, ale v noci se převracel a huboval na »rdamano kamenje, k' noče postat mehko« (ztrapené kamení, že nechce změkknout), kdežto my leželi (neříkám tím ještě, že jsme spali) měkce. Noc byla krásná, měsíčná. Náš tábor byl ve stínu skal, nad námi v záři lunny bělaly se skály Belce a Nízkého Vrhu a na protě nám temnila se imposantní silhouetta Velikého Jelenku, jež bránila nám ve výhledu do pokračování údolí, tvoříc v šeru měsíční noci z naší terrasy úplně uzavřenou kotlinu.

Z rána 18. srpna měli jsme mnoho práce. Ne snad proto, že byla právě neděle a že bychom byli tedy věnovali zvláštní pozornost svému zevnějšku, nýbrž z toho důvodu, že snídaně se na horkém popelu nechtěla dlouho vařiti, a když konečně byla hotova, zbýval nám ještě úklid našich utensilií, které podivnou hrou osudu za noci se rozcběhly v neladu po blízkém okolí. Teprv o 1/27. ubašení ohně znamenalo, že přípravy skončeny a pochod zahájen.

Téměř hodinu trvalo, než jsme vyšlapali strmými trávníky zpět do sedla pod Belcem, a tam čekal nás podobný, ještě strmější sráz travin a nízkých skal. Když jsme i ten vyšlapali, byli jsme na hřebeni Plešivce a mohli volně shlížeti přes úžasné srázy do hluboké propasti koritnického údolí. Výhled do dálky byl úchvatný: Tury s Vel. Klekem

a Venedigrem byly téměř na dosah a ledovce jejich stkvěly se čistě, ostře na obzoru v záři ranního slunce, bělající se mezi blízkým vrcholem Mangartu a o něco vzdálenějším massivem Više. Byl to obraz takový, jaký horská příroda jen vzácně odhaluje svým věrným návštěvníkům, aby jim dokázala, že dovede více poskytnouti, než obvyklý výhled do hustých, jednotvárných mlh. Nebýt okolnosti, že další náš pochod vede po hřebeni, při čemž bude nás čarovná vyhlídka stále provázeti, nebyl by nás Komac dostal s místa. A Komac dnes pobízel k spěchu, neboť jsme pozdě vyšli; osmá hodina již minula a my jsme se sotva dostali k počátku projektované tury.

Zhruba jsme obhlédli turu již včera z protilehlých svahů Belce a dle vzhledu táhlého hřebene, jehož skály vysoko kryty zelení trav nečekali jsme veliké zajímavosti a zvláštních obtíží. Proto připadalo nám zcela přirozeným, když snadným pochodem po úzkém hřebeni, tu a tam zpestřeným malou lezenicí, dostali jsme se do mělkého sedla a z něho těsně při hřebenu po úzké, travnaté římsce vyšli na druhý vrchol — asi Bauh nebo Goleževica (na spec. mapě Holzuca, Holčevka a pod.) — charakterisovaný čerstvým odlomem. Na vrcholu tomto popřál nám Komac první delší odpočinek, který jsme spojili s občerstvením tělesných sil. Rovněž hladce proveden sestup — ještě snáze než výstup — trávnatými skalami do dalšího snížení hřebene. Sedlo široké, přerušené několika vyvýšeninami, pojt se však ke strmé stěně mohutné věže hřebenu, kde Komac sám se rozmýšlí, kudy se vlastně dostaneme dále, v před. To bylo nečekané překvapení. »Musíme vyjít na tenhle vrchol?« obrací se k nám vůdce s otázkou, dodává, »kdybychom to brali tak důkladně, nepřejdeme hřeben ani za týden.« Budeme tedy obcházet. Komac jde hledat, kudy.

(Příště dále.)

*

MUDr. Josef Hřiva

zemřel 12. srpna t. r.

Význačný, sympatický a vážený turista český odešel na věčnost; turista vynikající a zvláštního rázu, jediný snad svého druhu u nás. Odchod jeho zasluhuje zvláštní zmínky v našem listu. Pan Dr. J. Hřiva žil v posledních letech v naprostém soukromí, nebyl však zapomenut těmi, kdo znali jej dříve. S úžasnou svědomitostí a pozorností sledoval neustále rozvoj našeho odboru a při tom cennými sděleními působil při vydání našich cestopisů »Saviňské Alpy«, »Julské Alpy« i slovinského spisu Kocbekova o Saviňských Alpách. Také »Alpský Věstník« děkuje mu za četná sdělení. Pan Dr. J. Hřiva byl do počátku let devadesátých plukovním lékařem; značná léta strávil v Bosně a Hercegovině, kde již mnoho pěstoval turistiku. Oční choroba a dna způsobily, že zažádal brzo do pense. Tím usilovněji stal se potom turistou a přesvědčoval důrazně pisatele i mnohé, že turistika pomohla mu úplně ode dny. Po dvou pěších turách z Prahy do Paříže, z Prahy do Brodu v Polsku, kdy šel denně častěji 50, ba i 65 kilometrů, prohlásil, že je prost těžké té nemoci a že se mu nevrátí. A nevrátila se. Brzo

obrátil se Dr. Hřiva do hor. Na pěší cestě okolo celého toku Enže a Innu od pramene až k ústí — kdy hleděl jíti vždy nejbliže řeky, tedy mnohdy přes nesčetné výšiny, skály a vrcholy — spojené s návštěvou severní Italie, prošel Dr. Hřiva skoro 4000 km. Tok Vltavy i Sázavy prošel takto celý rovněž. Po pěší tuře z Prahy do Tater slezl všechny vrcholy taterské, potom téhož a následujícího roku všechny vrcholy Saviňských Alp, dále kromě řídkých výjimek všechny vrcholy v Julských Alpách. Při tom sluší povážiti, že Dr. Hřiva pro nesmírně slabý zrak měl obtíže při výstupech velice těžší, než turisté s normálním zrakem. Často v naprosté blízkosti lidských obydlí při mlhách a temnotě musil přenocovati pro vadu oční venku! V horách saviňských i julských při opozdění mnohokrát nocoval ve skalách. Nucené bivouaky ostatních turistů v saviňských Alpách nebyly jinak zvány, než »hôtel Hřiva«. Střídmost jeho na turách budila obdiv; skoro může se říci, že nejedl a nepil; teprve po vykonané tuře dopřál tělu vydatné občerstvení. Před několika roky na pouhé procházce, nikoli na horském výstupu, srazil při hledání kamenů na Montanvertu následkem veliké krátkozrakosti na nohu pohyblivý velký kámen, který považoval za pevný. Kámen roztříštil muholenní kost. Po nesmírných bolestech a dlouhém transportu byla mu v Ženevě odňata noha. Turistika byla mu největší radostí života, ba byla mu skutečně žitím — a nyní musil trávit život bez ní. V těchto posledních letech oddal se horlivě studiu sanskrtu a matematiky. Ještě jednou navštívil potom Bled a Šumavu; oddával se naději, že cvikem dovede přece jednou dojít na českou chatu. K tomu ovšem nedošlo. — Silná individualita v celém životě, byl silný také před zjevnou jemu smrtí, úžasně silný do poslední chvíle. — Vzpomínka nejvřelejší na zvěčnělého bude provázeti velmi mnohé z našeho kruhu stále, a turistický jeho pozdrav »Hólahó!« který všeobecně ujal se jako český horský pozdrav v saviňských Alpách, bude stálou upomínkou na Dra. Josefa Hřivu.

Dr. B. F.

*

Hory.

Společnou prací J. Čermáka, V. Dvorského, V. Jandla a V. Tille. Vyšlo jako XV. svazek Laichterovy sbírky »Žeň z literatur« red. V. Říhy. V Praze 1907. Cena 1.50 K, pro členy našeho družstva v nakladatelství, Kr. Vinohrady, Žižkova ul. 10, se slevou 20%.

Ruch alpistický začíná nalézati ohlas i v širších kruzích veřejnosti; začíná se i u nás chápati, že alpismus není prázdnou hříčkou několika lidí, kteří nemají nic lepšího na práci, nýbrž že alpism má hlubší základ, že jest to celý kulturní proud. Dokladem toho je, že necelý rok po tom, kdy Beaufort vydal V. Dvorského: »V Julských Alpách«, vydává podobnou publikaci nakladatelství Laichtrovo. Kniha nebyla vydána bez tendence; určena je mladým čtenářům, úkolem jejím je šířiti lásku k přírodě, zejména k horám, v mladých, vnímavých duších. Ale neděje se tak způsobem kazatelským; prostá líčení hor a života v nich se světle a stínem, po stránce technické i duševní, vzbudí zajisté mnohem lépe zájem a tím i lásku mládeže, než sebe dokonalejší otecká naučení.

V. Tille úvodem seznamuje nás s důležitými stanicemi českých alpistů, zejména s Jezerem a rušným jeho prázdninovým životem. J. Čermák akcentuje rozdíl turistiky horské po cestách »obvyklých« a »málo známých«, podává k srovnání výstup na Kočnu upravenou cestou a přímý výstup z Dolní Kočny. V. Tille seznamuje pak se zimními půvaby hor, poutavě líčí dojmy lyžaře, jenž je »první den na lyžích«. V. Dvorský naznačuje radosti horských toulek a zachytává prchavé myšlenky bivouakujícího alpisty ve filosoficky založeném článku »Na Křižských Podech«. V. Jandl líčí výstup na Mont Blanc v článku, jenž čtenářům našeho časopisu jest již znám. Pravou tendenci knihy prozrazuje teprv závěr, kde V. Dvorský podává nastávajícím lezcům praktické pokyny a V. Tille jim uvádí na paměť horské desatero.

Vnější úprava je velice pěkná, řada zdařených reprodukcí (17) provází vhodně text, takže i po této stránce vyhoví kniha tato nejpršnějších požadavkům a mírná kupní cena umožní rozšíření její mezi těmi, jimž je určena. Doufáme, že i mezi staršími našimi alpisty mnozí s chutí po knížce té sáhnou; doporučujeme ji všem s dobrým svědomím. Nakladatelství Jana Laichtera zasluhuje skutečně vděk, vydávši spis s ušlechtilou tendencí, aby snahy českého alpismu byly posíleny.

*

Ze Slovanských Alp.

Jezero pod českou chatou, hlavní české letní sídlo alpské, bylo letos neobyčejně čteně navštíveno. Čeští hosté přišli letos dříve, než jiná léta, a celkem zdrželi se také déle, tak že letošní sezona v Jezeru trvala dlouho. Kasino pana Muriho bylo dlouho plně obsazeno, Stullerův hostinec rovněž měl letos velkou návštěvu českou, ba i ve villách a soukromých bytech bylo dosti nouze o byty. Na rok přibudou nové byty ve statku Sajevičově a Makekově. Četná společnost v přátelském žití trávila letošní prázdniny velmi příjemně v Jezeru. Neobyčejné množství horských tur bylo letos podniknuto z Jezera, a to nejen obvyklých, ale i výstupů, jež zřídka jsou prováděny; konány také tury dosud nové. Mladá generace i dámy měly při tom značné účastenství. Následkem toho návštěva české chaty byla zase četnější a vůdci Potočník i Krč skoro stále provázeli turisty po horách. Starý kmen návštěvníků dostavil se skoro v plném počtu, a nových přišlo mnoho. Věru můžeme býti s uplynulým letem plně spokojeni.

Bled a Kranjska Gora byly rovněž letos cílem mnohých turistů českých. Na Bledu byla neobyčejná česká návštěva; tak jako v Jezeru, vzrůstá se počet českých hostů na Bledu každým rokem. Hotel starosty bledského p. Petrncla u nového nádraží byl Čechy navštěvován nejvíce; avšak i jiné hotely bledské a villy byly značně obsazeny Čechy. Nové spojení Berlína přes Prahu s Terstem drahou karavanskou a bochyňskou přivádí do Bledu, Bochyňské Bystrice a do jiných stanic od severu i jihu množství návštěvníků. Novou drahou trpí značně Trbiž a okolí, kde pozorovati jest dokonce ne příliš, nýbrž úbytek návštěvníků. Než, to asi přejde za nějaký rok a ruch cizinecký se zase

rozdělí. — V příjemném malém hotelu »Razor« v Kranjské Goře bydlo letos také mnoho Čechů, kteří většinou podnikali četné tury ve skupině razorské a triglavské. Kranjska Gora začíná se činností členů »Zelené roty« řadili co do četné návštěvy jako třetí letní sídlo české ve slovanských Alpách.

Ledovec v Saviňských Alpách. Letošní nedostatek sněhu přinesl četná překvapení. Místa, která jindy až do září byla pokryta firnem, objevila se letos odhalená. Již delší čas budil kout mezi Skutou a Rinkou, vzadu nad Vodinou, pozornost našich alpistů, neboť dno jeho prokazovalo i na dálku barvu zelenavou a četné praskliny. Při bližším ohledání seznáno, že jest to skutečně roklinný ledovec, malý, avšak úplně vyvinutý. Led jeho má jasnou barvu zelenomodrou a soudě dle mocných prasklin, jest značně silný. Podle morén jest ledovec na ústupu, jehož počátek nesahá do doby příliš dávné, neboť v sypkém štěrku pod ledovcem jest dobře znáti, kudy se bral jeho jazyk, nyní zaniklý. Povrch ledovce je velmi strmý. Ledovec končí ve výši as 2200 m. D.

Nad Žrelem utrhł se veliký kus skály a zasypal část stezky. Poněvadž z prohnitých míst úlomu padá stále kamení, dal český odbor stezku zatím uzavřítí.

Něco o hospodářství v české chatě. Vstupného zapláceno bylo letos od návštěvníků chaty 143 K 60 h, za noclehy 171 K 50 h, konserv a painů prodáno za 54 K. Čerstvá jídla a přílohy, víno i pivo má hospodář chaty p. Krč ve své režii; náš odbor platí mu za obstarávání hospodářství atd. 200 K.

Z české chaty pod Grintovcem vystoupilo letos, pokud bylo lze zjistiti ze zápisů v knize pamětní: na Saviňské a Kamnické sedlo 13 turistů, na Saviňské sedlo—Turski Žleb—Skutu—Mlynářské sedlo 12, na Mlynářské sedlo—Grintovec 11, Mlynářské sedlo—Grintovec—Zoisovu chatu 11, na Kamnické sedlo—Okřešel—Turski Žleb—Skutu—Mlynářské sedlo—Grintovec—Mlynářské sedlo—chatu 9, na Mlynářské sedlo—Grintovec—Dolečské sedlo—chatu 9, na Dolečské sedlo—Kočnu—Grintovec—Mlynářské sedlo—chatu 8, na Kamnické sedlo—Saviňské sedlo 8, na Zoisovu chatu—Grintovec—Mlynářské sedlo—chatu 7, na Mlynářské sedlo—Grintovec—Zoisovu chatu—Uršiče—Kamnické sedlo—Branu—Saviňské sedlo—chatu 6, na Kočnu po severním hřebeni (prvý výstup) 6, na Saviňské sedlo—Logarovu dolinu 6, na Saviňské sedlo—Belu 5, na Dolečské sedlo—Kočnu—Zoisovu chatu 5, na Dolečské sedlo—Kočnu—Grintovec—Zoisovu chatu—Skutu 5, na Dolečské sedlo—Kočnu a zpět 4, na Grintovec severní stěnou (prvý výstup) 3, na Saviňské sedlo—Babu 3, na Skutu—Grintovec 3, na Saviňské sedlo—Kamnické sedlo—Kotličce—Turskou Goru—Skutu 3, na Dolečské sedlo—Kočnu—Grintovec—Skutu—Turski Žleb—Okřešel 3, na Saviňské sedlo—Turski Žleb—Skutu—po hřebenech na Dolgi Hrbet—Mlynářské sedlo 2, na Mlynářské sedlo—Skutu—Zoisovu chatu 2, na Kamnické sedlo—Okřešel—Mrzlou Goru—Saviňské sedlo 2, na Mlynářské sedlo—Sleme—Turskou Goru—Kotličce—Branu—Kamnické sedlo 2, na Saviňské sedlo—Mrzlou Goru 2, z Zoisovy chaty přes Pode 2, na Babu jihozápadní stěnou (prvý výstup) 2, na Skutu severozápadní

stěnou (první výstup) 2, na Dolgi Hrbet severní stěnou (první výstup) 2, na Mlynářské sedlo—Grintovec a zpět 2, z Okrešlu na Mrzlou Goru—Saviňské sedlo—chatu 3, na Dolečské sedlo—Grintovec a zpět 1, na Skutu severní stěnou (první výstup)—Mlynářské sedlo a zpět 1, na Rinku severozápadní stěnou—Slcme—Mlynářské sedlo a zpět 1, přes Mlynářské sedlo na Grintovec—Skutu—pod Podeh—Pode—Mlynářské sedlo a zpět 1, na Dolečské sedlo—Grintovec—Zoisovu chatu 1, z Jezera Dolní Kočnou na Kočnu severní stěnou—Dolečské sedlo—chatu jednou osobou. V celku podniknuta z chaty, pokud záznamy o tom svědčí, 171 tura.

—ex.

Chata v Koritnici stihána jest velkou nepřízní osudu. Stavitel, který dle úmluvy měl v započaté stavbě pokračovati od poloviny června a dokončiti dílo koncem července, porušil smlouvu a nechal práci ladem. Teprve když právní zástupce akademického kroužku dr. Gruntar pohrozil mu žalobou, ujal se koncem srpna práce. O jejím postupu přineseme zprávu v příštím čísle.

Ruška koča na Pohorju ve Štýrsku u Slov. Bistrice, postavená podrávskou podružnicí Slov. Plan. družstva, otevřena byla 8. září t. r.

Pirnatova koča pod Javorníkem v Dolním Kraňsku s krásným, rozsáhlým výhledem na hory i na moře byla otevřena 4. srpna t. r.

Na Poreznu zřídila Cerkljanská podružnica našeho družstva chatu, jež otevřena byla 11. srpna t. r. Za náš odbor zúčastnil se slavnostního otevření p. Velflík.

O výstupu, který provedl saský král Friedrich August na Triglav 28. srpna t. r., sdělují »Mittelungen der D. Ö. A. V.«, že král provedl jej ze Srednja Vsi, přenocoval na chatě Marie Teresie, stoupal velmi zdatně, byl odměněn velkolepou vyhlídkou a sestoupil přes Deschmannovu chatu Kotem do Mojstrany, kde obědval ve Šmercovu hostinci.

Sestup s Triglavu přes sedm jezer je nově upraven a zabezpečen; zejména horní jeho část od vrcholu Triglavu až k boveckému sněhu jest opatřena řadou nových lan a skob; koncem srpna byla upravována stezka od Doleče přes Hriberce k chatě Ferdinandově. Nyní je cesta přes sedm jezer zcela pohodlnou a lehkou schůdnou i pro »svátoční« turisty. Úpravou tou také umožněno provést turu: Mojstrána — Triglav — sedm jezer — Bochyň v jediném dnu. Č.

Cesta od místa Koritnické chaty na Velikí Kot jest hotova, čímž zjednan přechod z Koritnice do Planice. Od místa chaty stoupá cesta až nad velikou stráž, odkudž vede v úbočí Mangartu horizontálně do závěru Koritnice, přechází jej do stěny pod Puncou a skálami dostává se na šikmou římsu. Po ní do štěrku pod sedlem. Od sedla možno vystoupiti na Poncu (Kotovu Špicu) nebo Jalovec (velikým couloirem nebo severozápadní stěnou), přejíti do Planice nebo přes travnické prohbi do Trenty. Na stavbu stezky věnovala Sočská podružnice S. P. D. 200 K, ostatek akademický kroužek S. P. D. Cestu stavl vúdce Černuta.

Janez Černuta vulgo Voznik ve Spodnjim Logu v Koritnici, byl na žádost českého odboru S. P. D. hejtmanstvím v Tolminu auto-

risován jakožto horský vúdce. Prosíme české turisty, aby se na něho při svých turách obraceli. — Černuta je první horský vúdce, který byl v Přímoří autorisován na žádost slovanského turistického spolku, čímž protržena dosavadní hegemonie D. u. Ö. A. V.

*

Různé.

Jednota českých turistů ve Vídni pořádá od založení svého v r. 1905 každého léta výlety do okolí Vídně i do Alp. Z letošního programu uvádíme výstupy v červenci na Raxalpu (2009 m), v srpnu na Ötscher (1842 m), osmidenní výlet po Dolomitech, na Kaiserstein (2061 m), na Schneberg a Hohe Wand, na Klosterwappen (2075 m), v září do Gesäuse na Hochtor. Mnoho zdaru jednotě a dalšímu rozvoji jejímu — Sídlo jednoty je v XVII. okr. vídeňském, Steingasse 20.

V »Mittelungen des D. u. Ö. Alpenvereines« právem stěžuje si F. Frickensburg na to, jak švýcarské horské kraje opleteny jsou sítěmi silnic, drah horských, jak v každé dědině stavějí se hotely velké, ve kterých není turistovi volno a jak vše tam propadá snaze vymačkati, využítkovati každého, kdo přijde do hor, jak ztrácí Švýcary svůj národní ráz. Připomíná pak, jak jinak je v Tyrolsku. Avšak tato poslední připomínka již není v dalekém rozsahu správná. V Dolomitech v ohledu tom jsou poměry již daleko »pokročilejší« než ve Švýcařích, skupina Ortlesská začíná se rovnati švýcarským krajům nejvíce navštěvovaným, a jinde namnoze stává se taktéž. Úžasným vzrůstem návštěvy cizinců stanou se brzy celé Tyroly eldoradem pohodlných neturistů, kteří také jednou obsadí julské i saviňské Alpy. K tomu však jest ještě hodně daleko. Tam ještě dlouho bude moci každý klidně pobývati v létě.

Německorakouský alpský spolek měl r. 1869 asi 1000 členů, pět let na to na 5000, za dalších 5 let 10.000; roku 1899 však již 50.000, nyní as 75.000; odborů bylo 1869 dvacet, nyní 346. Od r. 1869 do 1906 měl příjmů 6.460.727 marek, nyní každoročně skoro 500.000 m. Na chaty a cesty vydal spolek dosud 5.400.000 m, na publikace přes polovinu příjmů.

Sesutí skály na Raxalpě, jež stalo se 23. srpna t. r., bylo zaznamenáno kde všude denními i alpskými časopisy. Přes to považujeme za povinnost zmíniti se o tom a připomenouti, že dle všech zpráv další sesutí je možné a že tedy je neradno choditi na Raxalpu stezkou, spojující t. řeč. Reistalsteig a Gretchensteig. Na ostatních mnoha výstupech tohoto nebezpečí není.

Alpské časopisy některé upozorňují turisty, že na Mont Cervin (Matterhorn) lze se dostatí novým výstupem po severo-východním hřebenu, kde nepadá kamení, tak že výstup ten je bezpečnější, než dosavadní obvyklý. Vúdce však prý nevodí touto novou cestou, patrně z obavy, že sazba po novém výstupu bude lacinější.

Od sedla Furky vedla dávná cesta přes t. řeč. Galenhütten k rhonskému ledovci; byla také částí důležitého turistického přechodu z kantonu Uri do bernského Oberlandu. Cestu tuto zničil dle sdělení inženýra P. Fabera v »Alpin« č. 15. z r. 1907 vlastník pozemků, po kterých vede, hotelier Seiler, aby svedl turisty do svého hotelu Belvédère a odvedl je od hostinců na Furce. Snad k tomu má p. Seiler právo, připomíná ing. Faber, avšak ruší cestu, které se asi užívalo již po staletí od domorodců, opravdu není hezké.

Na sedlu Olen (3000 m) pod Monte Rosou zřízena byla velká vědecká italská laboratoř s nejmodernějšími nástroji. Pozorování meteorologická a jiná vědecká může současně činiti 18 lidí. Pět míst vyhrazeno je Italům, po dvou Belgičanům, Angličanům, Francouzům, Rakušanům a Švýcarům, jedno Američanovi; všichni pak mají zvláštní místnost pro sebe k odpočinku.

*

Zprávy spolkové.

Professor Dr. Johannes Frischauf slavil v září t. r. sedmdesáté narozeniny. Nesčetní přátelé přejí mu na další pouti života všechno zdar, zdraví až do nejpozdějšího věku. Slovensko planinské družstvo i náš český odbor zvláště zavázán je prof. Frischaufovi k velkým díkům, neboť toho, co učinil pro podniky jeho a pro seznání Saviňských Alp i otevření jich ruchu turistickému, je velmi mnoho. Jméno profesora Frischaufa spjata je trvale s prozkoumáním hor saviňských. Mnoho let plných svěžesti duševní i tělesné bud' přáno prof. Frischaufovi!

Na paměť desítiletého trvání vydá náš odbor počátkem listopadu t. r. publikaci »Ze slovanských hor« ve skvělé úpravě tiskové i obrazové. Je postaráno o to, aby spis dostal se v první polovině listopadu na knihkupecký trh vánoční, aby cenným obsahem i skvělými ilustracemi proniknouti mohl na širší veřejnost. Doufáme v plný jeho úspěch. V budoucím čísle »Alpského Věstníku« zmíníme se obšírněji o knize této.

První večer odboru po prázdninách bude dne 30. října t. r. ve velkém sále žofinském s přednáškou p. inženýra J. Plischkeho. Bližší bude včas uveřejněno v denních listech.

Výhody pro členy Slov. Plan. družstva v chatách švýcarského alpského klubu. — »Alpina«, orgán tohoto klubu, sděluje oficiálně v čísle ze dne 15. července t. r. usnesení centrály klubovní, jež jsme již oznámili, že členové našeho družstva platí v chatách toliko takové sazby, jako členové švýc. alp. klubu.

Nová podružnice Sl. Plan. Družstva ustavila se v Ilirské Bistrici.

Noví členové odboru:

slč. Klem. Adámková, Praha,
 pí. Bož. Bártová, choť továrníka, Praha,
 pan Rud. Bárta, továrník, Praha,
 > H. Capita, pokladník zem. banky, Praha,
 pí. Vil. Hessoová, choť notáře, Týn n. Vlt.,
 pan Jos. Č. Kerner, professor, Mělník,
 slč. Aloisie Langová, učitelka, Čes. Brod,
 pan Karel Maydl, zem. účet. ředitel, Praha (zakládající),
 > JUDr. Jos. Miler, koncip. zem. výb., Praha,
 > JUDr. Eug. Nápravník, advokát, Zbraslav (zakládající),
 > Max E. Raym, úředník zem. banky, Praha,
 > Kamil Schwarzl, poručík řad. loďč. Pola,
 > Josef Smutný, c. k. okr. hejtman, Žižkov,
 slč. Bož. Šámalová, učitelka, Praha,
 pan MUDr. Jos. Tengler, lékař, Třemošná.

*

K tomuto číslu připojen jest formulář »Zprávy o turách«. Prosíme všechny členy, pokud letos nějaké tury podnikli, aby jej laskavě vyplnili a co nejdříve zaslali redakci »Alpského Věstníku« (Smíchov, Ferdinandovo nábř. č. 16).

*

Odbor vydal svým nákladem:

Saviňské Alpy. (Napřal L. Mareš.) Uplný a dosud nejpodrobnější průvodce po Saviňských Alpách se zvláštním zřetelem k Jezerisku. Se 2 mapami a 5 ilustracemi. Cena i s dodatkem r. 1902 vyšlým 2 K. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Julské Alpy. Nejpodrobnější průvodce pro každého. S mapou 7 panoramaty, 3 diagramy a plánem Lublaně. Cena 3 K 50 h, pro členy 2 K 50 h u pokladníka odboru p. dra. St. Prachenského. V komisi knihkupectví Fr. Řivnáče v Praze.

Žádáme snažně pp. členy, aby sdělili nám každou změnu bytu; neboť jen tenkrát je možno, aby »Alpský Věstník« docházel správně.

==== Slovinské Alpy. ====

Grand Hotel „Triglav“

Villa „Bogomila“

Dependance „Bellevue“

BOCHYŇSKÁ BYSTRICE

v Kraňsku (vedle nádraží)

otevřen od 1. července 1907. — Moderní hotel s restaurací a kavárnou. — Vodovod, park. — Nad 50 pokojů. — Vhodný letní pobyt.

==== Slovinský podnik. ====

Konservy pro turisty

doporučí

==== J. V. VONDRÁČEK, ====

Praha I., Perlová ulice č. 10.

Račte žádat obšírný cenník. — Zásilky na dobírku.

Důležité na cestu.

Přesné kapesní hodinky remont. s budičkem, zvukového zvonkového hlasu. — Pedometry. — Přesné hodinky »Ordre« antimagnetické.
 Cenník zašle

OTOKAR ŠTASTNÝ,

Praha, Celetná ulice, u prašné brány.